

Sygn. akt III AUa 1545/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Rodak (spr.)

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski

SSA Jacek Zajączkowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Słota

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2017 r. w Ł.

sprawy J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.

o emeryturę górniczą

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 12 października 2016 r. sygn. akt IV U 1005/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. na rzecz J. L. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1545/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Z., z dnia 12 października 2015r. i przyznał J. L. prawo do emerytury górniczej od 1 lipca 2015 r.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało poprzedzone następującymi ustaleniami faktycznymi :

J. L., urodzony (...), nie jest członkiem OFE.

W okresie od 02.07.1981r. do nadal skarżący pracuje w (...) S.A. Oddział Kopalnia (...):

- od 01.02.1995r. do 16.11.2006r. - na stanowisku spawacza;

- od 17.11.2006r. do 14.01.2007r. - na stanowisku mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku.

Zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy górniczej z 17 czerwca 2015 r. w ruchu (...) S.A. Oddział (...) B. w R., J. L. od 2 lipca 1981 r. do nadal, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał i wykonuje pracę górniczą na stanowisku: rzemieślnik zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i

zwałowarkach, wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń. Z charakterystyki stanowisk pracy, sporządzonej przez Szygara Oddziałowego Oddziału Mechanicznego, zatwierdzonej przez Głównego Mechanika, wynika, że w okresie od 01.02.1995 r. do 16.11.2006 r. J. L. zatrudniony na stanowisku: „spawacz” w Oddziale Remontów Głównych Koparek nz-1 - wykonywał czynności związane z remontami głównymi i modernizacyjnymi koparek nadkładowych i węglowych na odkrywce. W okresie od 17.11.2006 r. do 14.01.2007 r. na stanowisku: „mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku” w Oddziale Remontów Głównych Koparek nz-1 - wykonywał czynności związane z remontami głównymi i modernizacyjnymi koparek nadkładowych i węglowych na odkrywce B. i S., które były takimi samymi czynnościami jak przed 17.11. 2006 r. wykonywanymi w okresie od 01.02.1995 r. do 14.01.2007 r. na tym samym oddziale. Niezależnie od nazwy stanowiska pracy (posiadanych angaży) ubezpieczony w wymienionych okresach był zatrudniony na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce przy wykonywaniu takich prac jak: demontaż i montaż części i podzespołów koparek (przekładnie napędu k/cz., przekładnie napędu taśm, przekładnie jazdy itp., płyty gąsienicowe, koła zabierakowe i napędowe, wózki dwukołowe, konstrukcje wahaczy, silniki poszczególnych napędów); regeneracja konstrukcji nośnej koparek; regeneracja lejów przesypowych na poszczególnych taśmach koparek; koszy zasypowych; zadaszeń; osłon; czyszczenie ze smaru konstrukcji; szlifowanie konstrukcji; montaż nowych konstrukcji przewidzianych dokumentacją projektową na koparkach; prace konserwacyjne i smarownicze (uzupełnianie smaru, wymiana oleju hydraulicznego); zabudowa siłowników i podnoszenie wybranych części maszyny (dźwigarów pojazdów koparki i podawarki, konstrukcji obrotnicy głównej); wyważanie maszyn podstawowych (korekta mas balastowych); wymiany lin nośnych i odciągowych; wymiana konstrukcji kół czerpakowych; wymiana szyn bocznego prowadzenia mostu; modernizacja podstaw wyłączników krańcowych zabudowanych na maszynach; regeneracja siłowników skrętu i podnoszenia. Powyższe prace były wykonywane w kolejnych cyklicznych remontach koparek węglowych i koparek nadkładowych.

Zarządzeniem Prezesa Zarządu -Dyrektora Generalnego (...) S.A. Nr 73/061 z dnia 28.12.2006 r. zostały określone stanowiska pracy górniczej w tym stanowiska, na których okresy pracy górniczej zalicza się w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury. Dostosowanie nazewnictwa stanowisk pracy występujących w (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) do pracy faktycznie wykonywanej przez pracowników, umożliwiło właściwą weryfikację pracy górniczej byłym i obecnym pracownikom Oddziału, zgodnie z nazwami stanowisk zawartych w Rozporządzeniu (...) z dn. 23.12.1994 r. W indywidualnych postępowaniach wyjaśniających przed Komisjami weryfikacyjnymi przyjęto zasadę, że dla uznawania pracy za pracę górniczą, w tym w wymiarze półtorakrotnym, przesądzające znaczenie ma faktycznie wykonywana praca, a nie angaże jakie posiadają pracownicy (zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego - wyrok SN II UKN 570/97), w związku z czym, zgodnie z obowiązującymi w Oddziale zasadami uznawania pracy górniczej, Komisja Weryfikacyjna ustaliła, że J. L., pomimo posiadania angaży na stanowisko spawacz i mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku w okresie od 01.02.1995 r. do 14.01.2007 r., faktycznie wykonywał pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio w przodku, która swoim charakterem odpowiada pracy na stanowisku: rzemieślnik zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach, wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn (Rozp. MP i PS z dnia 23.12.1994 r. zał. nr 3, dział III poz. 7). J. L. będąc zatrudnionym od 17.11.2006 r. do na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku wykonywał takie same czynności, jak przed dniem 17.11.2006, a praca ta była wykonywana na tym samym oddziale.

M. T., A. S. i S. W. pracują z wnioskodawcą od 1983 roku w wkopie, tam gdzie ściąga się nakład i wydobywa węgiel. Dojazd na stanowisko pracy zajmował 15 minut-10 minut. Wnioskodawca przez cały czas naprawiał i konserwował maszyny jako mechanik, nic się w pracy nie zmieniło. J. L. naprawiał koparki węglowe i nadkładowe, a w nich przekładnie, silniki, wszystko to, co kazał szyggar na oddziale NZ1 oddział potem M4. Z brygadą wykonywał remonty koła czerpakowego, obrotu koparki, przekładni, lejów zasypowych. Brygada mechaników wymieniała kule, bieżnie, dokonywała demontażu koła czerpakowego, ślizgów, rolek przy taśmach, pomp. Naprawiane konstrukcje demontowano na miejscu, zaś inna brygada naprawiała je na warsztacie i ponownie brygada L. montowała. Charakter pracy się nie zmieniał, cały czas praca tak samo wyglądała. Skarżący i pozostali mechanicy pracowali przy samym przodku, czasami 50 m dalej, koparka podstawowa ma wysięg 20-30 m.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd okręgowy wskazał, iż w rozumieniu prowadzenia eksploatacji węgla brunatnego w kopalni odkrywkowej, takiej, w jakiej pracuje wnioskodawca, tj. stosującej ciągłą technologię eksploatacji za pomocą układu koparka wielonaczyniowa - przenośnik taśmowy - zwałowarka taśmowa ((...)), w przypadku kopalni węgla brunatnego pojęcia przodek, nie można zawęzić tylko do miejsca pracy samej koparki. Jest to bowiem całość przedsięwzięć organizacyjno-technicznych, realizowanych w ramach ruchu zakładu górniczego, obejmujących prace (m.in. roboty mechaniczne), związane z odwadnianiem, udostępnianiem (usuwanie nadkładu) i eksploatacją złoża węgla brunatnego, transportem kopaliny i nadkładu, zwałowaniem nadkładu, rekultywacją wyrobisk i zwałowisk, a miejsca, gdzie te prace są wykonywane, noszą nazwę przodków. Zarówno charakter, jak i zakres pracy skarżącego, związanej w spornym okresie z bieżącą obsługą, montażem i demontażem, remontami bieżącymi i głównymi koparek, wykonywanej na przodku w odkrywce, odpowiada swoim charakterem pracy rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach, wykonującego prace mechaniczne, przy obsłudze, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń (dział III poz. 7 zał. Nr. 3 do Rozp. (...) z dnia 23.12.1994 r.), pomimo posiadanego w tych okresach angażu jako spawacz, czy mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku, tj. pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty, uprawniającej do przeliczenia emerytury górniczej z przelicznikiem 1,8. Prace J. L. w (...) B. wykonywana w okresie od 01.02.1995 r. do 14.01.2007 r. należy uznać za prace górnicza w rozumieniu art. 50d ust. 1 pkt. 1 Ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a pracodawca w sposób prawidłowy zakwalifikował pracę wnioskodawcy wykonywaną w przedmiotowym okresie, jako pracę określoną w powołanym tam rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty, tj. na stanowisku: rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń (poz. 7 w Dz. III zał. Nr. 3 do Rozp. jw.)

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków w zakresie w jakim potwierdzili oni czynności faktycznie wykonywane przez ubezpieczonego oraz miejsce ich wykonywania. Świadkowie, również mechanicy, pracowali razem z ubezpieczonym i posiadali szczegółowe informacje na temat wykonywanych przez niego obowiązków, przede wszystkim miejsca ich wykonywania. Zeznania świadków były spójne i wzajemnie się pokrywały, a nadto znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym, korelowały również z wyjaśnieniami samego odwołującego. W niniejszej sprawie przydatne okazały się wiadomości specjalne, uzyskane na podstawie opinii biegłego, który w sposób precyzyjny wyjaśnił gdzie odbywały się różnorodne czynności remontowe maszyny podstawowej, objęte zakresem obowiązków J. L..

Wskazując na treść art. 50 a ust. 1 ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009r.. Nr 153. poz. 1227. ze zm.) Sąd wskazał, iż prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Zgodnie z ust. 2, wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat. a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1. wynosi 50 lat. Zaś, w myśl art. 50d ust. 1 pkt. 1 ustawy, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu

urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych.

Sąd podniósł, iż posiadanie przez ubezpieczonego, wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej, stanowi przedmiot sporu w niniejszej sprawie, bowiem organ rentowy ostatecznie przyjął, że ubezpieczony legitymuje się pracą górniczą w rozmiarze 20 lat, 7 miesięcy i 9 dni, w tym 17 lat, 3 miesiące i 3 dni pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1 ustawy. Do okresu pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym nie uwzględniono ubezpieczonemu zatrudnienia w (...) B. z siedzibą w R. od 01.02.1995 r. do 16.11.2006 r., gdyż zajmowane przez wnioskodawcę stanowisko spawacza nie figuruje w załączniku nr 3 do rozporządzenia (...) z 23.12.1994 r., oraz okresu pracy od 17.11.2006 r. do 14.01.2007 r., gdyż wg. organu rentowego wnioskodawca, będąc zatrudnionym na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku, wykonywał takie same czynności, jak przed zmianą nazewnictwa tj. przed 17.11.2006 r. Ustawa emerytalna w art. 50d. ust. 3 przewiduje delegację ustawową do wydania przez właściwych ministrów, przepisów wykonawczych określających szczegółowo stanowiska, na których zatrudnienie zalicza się w wymiarze półtorakrotnym. Przepisem tym jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2. poz. 8). które w § 2, za pracę górniczą w kopalniach węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i w innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla tych kopalń, uważa okresy zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia, zaś w § 3 za okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, zaliczane w wymiarze półtorakrotnym. uważa okresy pracy na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia. W punkcie 7 działu III załącznika nr 3 do omawianego rozporządzenia zawierającego wykaz stanowisk pracy, na których okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym wymienione zostało między innymi stanowisko rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonującego prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń. Jako prace wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 r. mogą być uznane tylko takie czynności wykonywane przez górnika, które jednocześnie spełniają warunki przepisu art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. bezpośrednio są związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, tj. takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 r. I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, (...) 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; opubl LEX). W ocenie Sądu, postępowanie dowodowe, a zwłaszcza treść opinii biegłego, zeznania świadków, wyjaśnienia ubezpieczonego w charakterze strony, wreszcie treść akt osobowych i emerytalnych ubezpieczonego, zgodnie i stanowczo wskazują, że wykonywaną przez niego w spornych okresach pracę opisano w punkcie 7 działu III załącznika nr 3 omawianego rozporządzenia. Przede wszystkim, powołany w sprawie biegły w sposób precyzyjny wyjaśnił gdzie odbywały się różnorodne czynności remontowe maszyny podstawowej, objęte zakresem obowiązków J. L.. (...), konserwacja i naprawa maszyny podstawowej stanowiły jedyne obowiązki pracownicze skarżącego. Przy czym, pojęcie pracy przodkowej w przypadku ubezpieczonego L. nie było określone przez biegłego dowolnie i zbyt szeroko, jak to zarzucał organ rentowy. Materiał dowodowy wskazuje, że praca skarżącego zawsze wykonywana była w zasięgu pracującej koparki wielonaczyniowej i tylko przy takiej maszynie podstawowej. Nawiązując do powyższego, w orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestionuje się zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego, zauważając, że nie do zaakceptowania jest zapatrywanie, żeby miejsce przodka rozciągać na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojęcie przodka straciłoby swe znaczenie i tym sposobem nie można zaakceptować definicji "przodka" obejmującego wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego. Prace w przodku, na co zwraca uwagę orzecznictwo, są to prace związane z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin, tak jak to zostało ustalone w sprawie (tak wyrok SN z 5 maja (...), I UK 395/10, L.; por. też wyroki SA w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014 roku, IIIAUa (...),LEX; SA w K. z dnia 19 sierpnia 2009 roku, IIIAUa 984/09, LEX, SA w K. z dnia 30 stycznia 2013 roku, IIIAUa 832/12,LEX; SA w K. z dnia 28 czerwca 2013 roku, IIIAUa (...),LEX). Zatem,

materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, że charakter pracy skarżącego, miejsce jej wykonywania, przedmiot pracy w postaci jedynie maszyny podstawowej, różni się od prac górniczych scharakteryzowanych w załączniku nr 2 cyt. rozporządzenia i w pełni odpowiada pracom ujętym w punkcie 7 działu III załącznika nr 3 do omawianego rozporządzenia, co daje podstawy do uznania tej pracy za pracę wykonywaną w wymiarze półtorakrotnym. Wobec rozbieżności w interpretacji analizowanych przepisów swoje stanowisko zajął również Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 11 lutego 2010r. w sprawie I UK 236/09 stwierdził, że jako prace wymienione w załączniku Nr 3 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym. przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r. Nr 2. poz. 8). mogą być tylko uznane takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z wykonywaniem czynności w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz. przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Pojęcie "inne prace w przodku" (art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin, co w sprawie skarżący wykazał. Owe inne prace na odkrywce w przodku to prace rzemieślnika wykonywane przez ubezpieczonego na maszynie podstawowej.

Reasumując, według oceny Sądu odwołujący spełnił wszystkie przesłanki wynikające z treści przepisów dotyczących prawa do emerytury górniczej, a mianowicie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwalające na przyznanie mu prawa do tego świadczenia. Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy zarzucając:

- naruszenia art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędne ustalenie, że praca odwołującego od dnia 1.02.1995 r. do 16.01. 2006 r. w Kopalni (...) S.A. w R. była pracą górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- naruszenie prawa procesowego art. 50 a- 50 d ustawy emerytalnej w zw. z § 2 i 3 rozporządzenia (...) z dnia 23.12.1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej, poprzez błędne przyznanie odwołującemu prawa do emerytury począwszy od dnia 1 01. 2015 r.

W konkluzji powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż Sąd I instancji nie uwzględnił zarzutów organu rentowego do opinii biegłego z zakresu górnictwa i geologii oraz prac związanych z wypadkami górniczymi i przestrzeganiem przepisów BHP, w których organ rentowy wskazał, na zdjęcie znajdujące się na sty. 20 opinii biegłego, które wskazuje na to, że koparka jest wycofana z przodka, po to aby można było przeprowadzić jej remont. Przedmiotowe zdjęcie w ocenie organu rentowego świadczy o tym, że remontu głównej koparki nie przeprowadza się w przodku.

Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu. Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę prawidłowo i starannie, przeprowadzając właściwie postępowanie dowodowe, zaś ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości w świetle zasady wynikającej z art. 233 k.p.c. Sąd pierwszej instancji wyczerpująco wyjaśnił w uzasadnieniu kwestie sporne dotyczące przedmiotu zaskarżenia i powołał trafnie obowiązujące w tej mierze przepisy, które prawidłowo zastosował i zinterpretował, nie naruszając zaskarżonym rozstrzygnięciem przepisów procesowych,

ani przepisów prawa materialnego. Podzielając w pełni ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny przyjął je za podstawę swego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 382 k.p.c.

Spór w rozpatrywanej sprawie dotyczy spełnienia przez ubezpieczonego określonej w art. 50a ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz. U. z 2015r., poz.748 z późn.zm.) przesłanki 25 lat pracy górniczej w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 w/w ustawy, sprowadzając go do oceny możliwości zaliczenia w wymiarze półtorakrotnym okresu pracy w Kopalni (...) w B. od 1.02. 1995 r. do 16.11. 2006 r. na stanowisku spawacza oraz od 17.11.2006 r. do 14.01. 2007 r., na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku. Jest to okoliczność decydująca w sprawie, ponieważ wg niekwestionowanych przez apelującego wyliczeń ZUS, ubezpieczonemu uwzględniono okres pracy górniczej w (...) B. w wymiarze 20 lat, 7 miesięcy i 9 dni , w tym 17 lat 3 miesiące i 3 dni pracy górniczej, o której owa w art. 50c ust. 1 ustawy.

Niewątpliwie ustawodawca nakazuje odróżniać pracę górniczą, którą w kopalniach węgla brunatnego jest zatrudnienie na odkrywce przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża (art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) oraz pracę górniczą, którą zalicza się w wymiarze półtorakrotnym, gdy praca ta jest wykonywana w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych (art. 50d ust. 1 pkt 1 tej ustawy). Wykaz stanowisk pracy wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3 ww. ustawy. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, na co słusznie uwagę zwrócił Sąd Okręgowy, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8), wydany na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (t.j.: Dz.U. z 1995r., Nr 30, poz. 154). Wykaz stanowisk pracy określony "pomocniczo" w załączniku nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 r., na który powołuje się ubezpieczony, odnosi się wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryteria miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego na mocy art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Z uwagi zaś na treść przytoczonego art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy należy zauważyć, iż dla uznania pracy ubezpieczonego, jako pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, koniecznym jest ustalenie jakie czynności były przez niego wykonywane i gdzie. Przewidziane przez ustawodawcę rozwiązania zawarte w art. 50d ust. 1 ustawy nie uprawnia do uznania każdej pracy na odkrywce, jako zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, nawet jeśli wykonywana była w obrębie przodków eksploatacyjnych na stanowiskach określonych w rozporządzeniu (...) z 23 grudnia 1994 r. Tak zaproponowana wykładnia przepisów załącznika nr 3 do tego rozporządzenia dokonywana w oderwaniu od unormowania ustawowego prowadziłaby do sytuacji, w której każdą pracę górnika kopalni odkrywkowej pełnioną na terenie wyrobiska należałoby uwzględnić w takim korzystnym wymiarze (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014 r., III AUa 1121/13, LEX Nr 1466772).

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa procesowego – art.233 §1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie sprzecznych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd dokonuje oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, LEX nr 80266). Ramy swobodnej oceny dowodów są określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnym poziomem świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (tak też Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, np. z dnia 19 czerwca 2001 roku,

II UKN 423/00, OSNP 2003/5/137). Poprawność rozumowania sądu powinna być możliwa do skontrolowania, z czym wiąże się obowiązek prawidłowego uzasadniania orzeczeń (art. 328 § 2 k.p.c.).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, iż sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Natomiast zarzut dowolnego i fragmentarycznego rozważenia materiału dowodowego wymaga dla swej skuteczności konkretyzacji, i to nie tylko przez wskazanie przepisów procesowych, z naruszeniem których apelujący łączy taki skutek, lecz również przez określenie, jakich dowodów lub jakiej części materiału zarzut dotyczy, a ponadto podania przesłanek dyskwalifikacji postępowania sądu pierwszej instancji w zakresie oceny poszczególnych dowodów na tle znaczenia całokształtu materiału dowodowego oraz w zakresie przyjętej podstawy orzeczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego dokonana, przez Sąd Okręgowy, ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jest wbrew twierdzeniom apelującego, prawidłowa.

Zarzuty apelacji sprowadzają się jedynie do gołosłownej polemiki skarżącego z ustaleniami Sądu I instancji dokonanymi przez ten Sąd na podstawie opinii biegłego z zakresu górnictwa i geologii, zeznań świadków i wnioskodawcy i jako takie nie mogą się ostać. Apelujący w istocie kwestionuje ustalenia Sądu, iż w spornych okresach ubezpieczony wykonywał różnorodne czynności w zakresie obsługi, konserwacji i naprawy maszyny podstawowej w przodku, na podstawie jednego ze zdjęć załączonych (na str. 20) przez biegłego do opinii, obrazującego usytuowanie maszyny podstawowej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przedmiotowe zdjęcie obrazujące jedynie wygląd maszyny podstawowej, w żadnym wypadku, nie może świadczyć o tym, że naprawy tej maszyny były dokonywane poza przodkiem, tym bardziej, iż stanowisko takie nie znajduje uzasadnienia w pozostałym materiale sprawy.

W tych okolicznościach przyjęć należy, iż w sposób uprawniony Sąd I instancji uznał, iż w spornych okresach wnioskodawca wykonywał pracę górniczą, o której mowa w pkt. 7 działu III załącznika nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 r., a co za tym idzie, iż spełnił wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 50 a omawianej ustawy, od których ustawodawca uzależnił nabycie prawa do emerytury górniczej.

Uznając, zatem w świetle powyższych okoliczności, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego za II instancję, Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, ustalając ich wysokość, na podstawie § 9 ust. 2, § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804).